

Hur kan kommuner och regioner stärka arbetet med nationella minoriteter?

Björn Kullander, SKR
Viktoria Björklund, Luleå kommun
Kirsi Lagerdahl, Luleå kommun

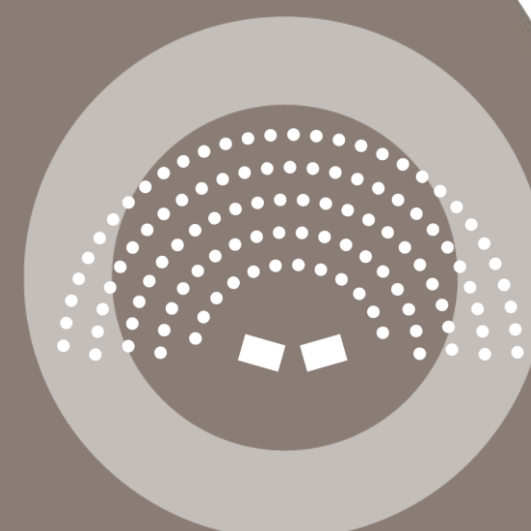
Kommuner, regioner och mänskliga rättigheter

75 procent av välfärden
och 1,2 miljoner
medarbetare

25 % av BNP

Över 14 000 folkvalda
och 40 000
förtroendevalda

”Lokal demokrati och mänskliga rättigheter främjas och stärks både nationellt och internationellt”

MR-överenskommelse

SKR och regeringen, 2017-2021.

Arbetet med förverkligandet av överenskommelsen ska leda till:

- Ökade kunskaper hos förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner om hur mänskliga rättigheter omsätts i praktiken i kommunala verksamheter.
- Ökad integrering av mänskliga rättigheter i ordinarie processer för styrning och ledning i kommuner och regioner.
- Plattformen med kriterier för mänskliga rättigheter är känd och använd.

Hur bidrar mänskliga rättigheter till att uppnå målen i Agenda 2030?

MR-plattformen

Ett verktyg för rättighetsbaserat arbete i praktiken

- Utgår ifrån kommunen/regionens aktörskap: demokrati-, samhälls-, välfärds-, och arbetsgivaraktör. Nationella minoritetsfrågor centrala inom alla aktörskap.
- Utifrån principer för rättighetsbaserat arbete: deltagande/inkludering, icke-diskriminering/jämlikhet, transparens/ansvar

Webbutbildningen

- Introduktion till mänskliga rättigheter för dig som verkar inom svensk offentlig verksamhet
- Gratis och mycket hög grad av tillgänglighet – nationella minoritetsspråk
- Mänskliga rättigheter i offentlig verksamhet:
 - VARFÖR ska vi arbeta med mänskliga rättigheter?
 - VAD är mänskliga rättigheter?
 - HUR ska vi arbeta med mänskliga rättigheter?

www.mrutbildning.se/skr

SKR:s arbete med nationella minoriteter

- Samer, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar
- Utgår från mänskliga rättigheter
- Mänskliga rättigheter – styrning och ledning
- Medborgardialog – metoder, processledarutbildning
- Verksamhetsutveckling - skola, förskola och äldreomsorg.
- Ökad kunskap, goda exempel, webb-TV, podd med mera.
- Interessebevakning

Kommunernas och regionernas ansvar

- Främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och de nationella minoritetsspråken ska skyddas och främjas.
- Mål och riktlinjer för minoritetsarbetet.

Förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska.

- Använda sitt språk i kontakt med myndigheter.
- Erbjud barn- och äldreomsorg på minoritetsspråken.
- 66 kommuner ingår i det finska förvaltningsområdet, 25 i det samiska och 9 i för meänkieli.

Visionsarbete för och med nationella minoriteter i förskola och skola i Luleå kommun

2021-04-20

Barn- och utbildningsförvaltningen

LULEÅ KOMMUN

Luleå

Förvaltningsområde för meänkieli,
finska och de samiska språken

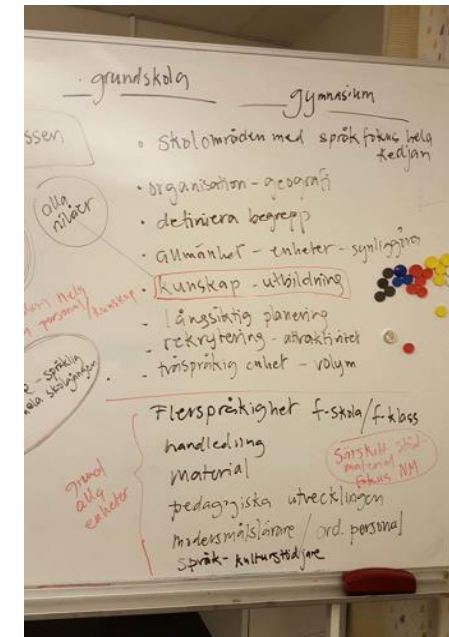
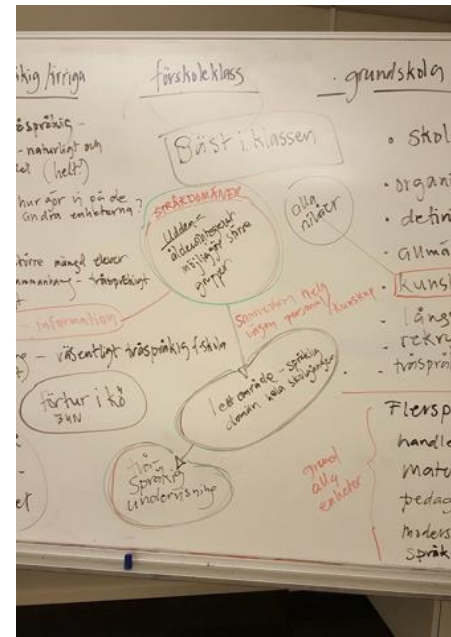

LULEÅ KOMMUN

Kritik

Samråd Förtroende

Samrådets form avgörande

Rättighetsbaserat arbetssätt

- Rättighetsbärare
 - Alla är välkomna
 - Inflytande på riktigt
 - Transparens
 - Förtroende
 - Dialog, inte monolog
 - Återkoppling
 - Svåra frågor
-
- Hög gemensam ambitionsnivå
 - Söka oss ut och möta föreningar m m

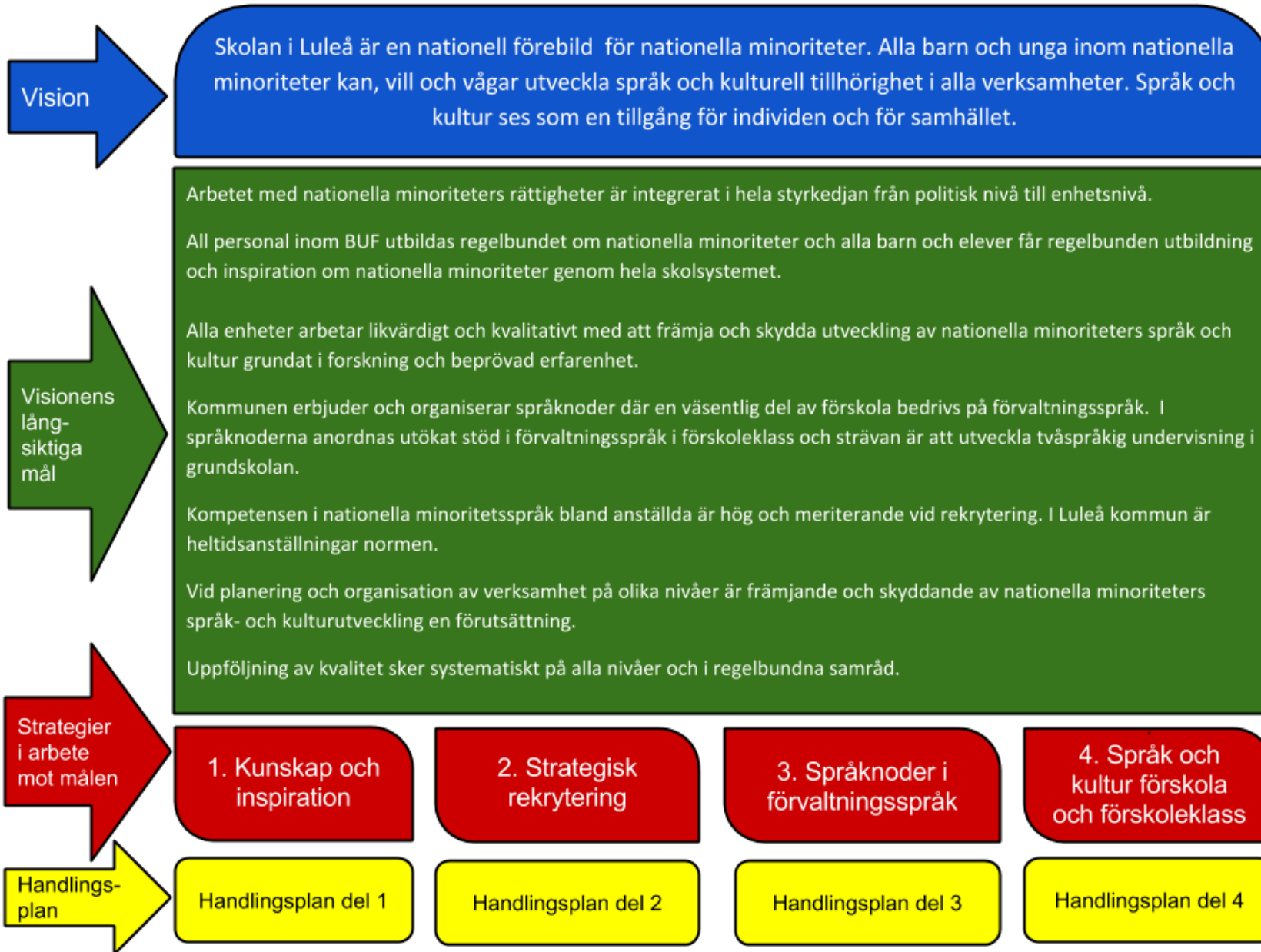
"Vi har sagt att vi vill bli bäst på det här och det med hjälp av minoriteterna."

Artikel 30 Barnkonventionen

- I de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller personer som tillhör ett urfolk ska ett barn som tillhör en sådan minoritet eller ett sådant urfolk inte förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk.

Systematisk uppföljning i samråd

Strategi 3

SPRÅKNODER I FÖRTVALTNINGSSPRÅK

Omfattar de förskole- och skolenheter som ingår i språknoderna i de tre förvaltningsspråken.

Insatser	Ansvar	Klart	Notering
1. Väsentligt tvåspråkig förskoleverksamhet i alla tre förvaltningsspråk öppnas med förtur i kö.	Verksamhetschef förskola och styrgrupp	Augusti 2019	Öppen!
2. Språknod grundskoledel igång	Verksamhetschef Grundskola Områdeschefer grund FLC	Augusti 2021	Planering pågår
3. Riktlinjer för verksamheten tas fram med stöd i forskning och beprövad erfarenhet.	Verksamhetschefer Berörda rektorer Samverkan FLC	Augusti 2019	Klart och pågående
4. Utbildning för personal i språknoderna anordnas regelbundet.	Berörda rektorer Samverkan FLC Samordnare	Löpande	Planeras, kan inte påbörjas än
5. Lättillgänglig information om språknoderna finns och marknadsförs regelbundet.	Kommunikatörer Berörda rektorer FLC		Planeras, kan inte påbörjas än
6. Förstärkt språkstöd minst tre timmar per vecka anordnas i alla förvaltningsspråk i förskoleklass i språknod.	Rektorer, FLC		Planeras, f-klass ska dock försvinna
7. Tvåspråkig undervisning i grundskola inom språknoden finns i ett antal ämnen där behöriga pedagoger finns att tillgå. Alternativ är utökad modersmålsundervisning i aktuella språk i noden.	Verksamhetschef grundskola, rektorer FLC		Planeras, kan inte påbörjas än

Förskola

Skola

Övrig personal

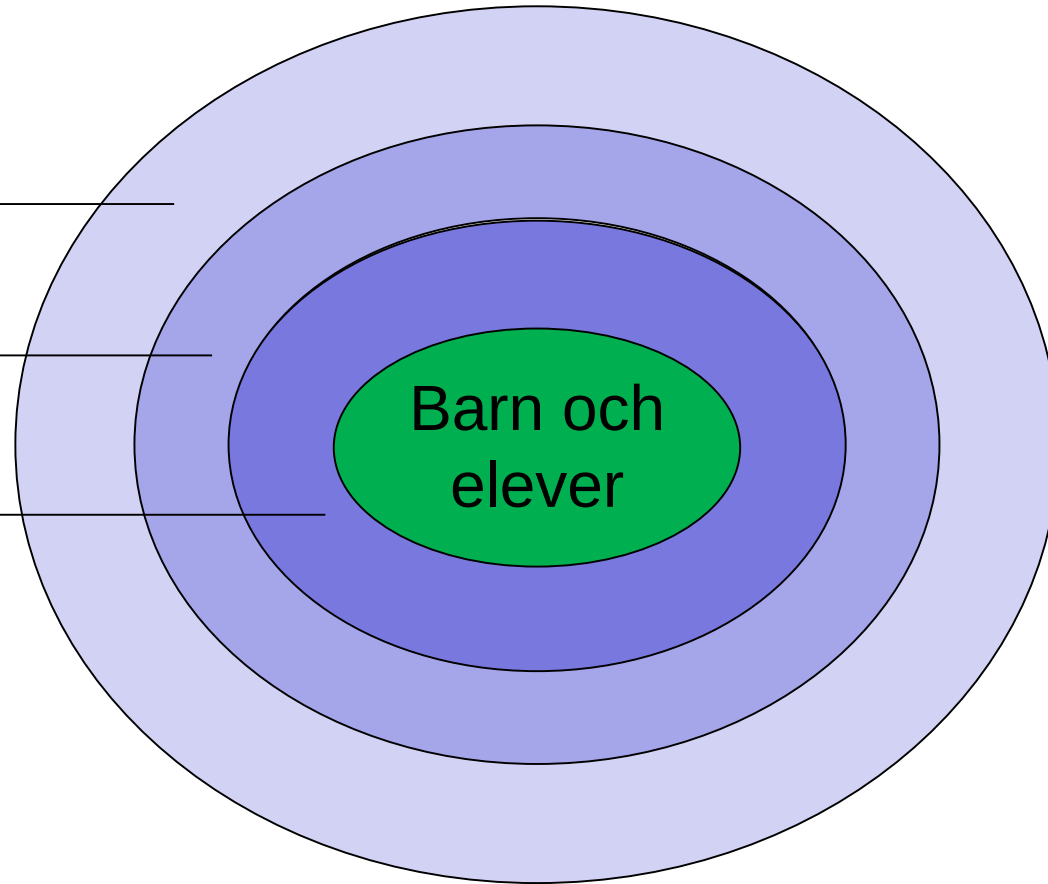
Organiserad samordning

Central nivå

Förvaltningsnivå

Verksamhetsnivå

Metodutvecklare

Operativt språk- och kulturstöd

- Sprida kunskap
- Utveckla metodstöd
- Pedagogiskt stödmaterial
- Samordna
- Inspirera, driva

Språkväskor och kulturväskor

- Metodstöd, inspiration och handledning
- Konkret pedagogiskt material

Synliggörande och kunskap alla förskolor och skolor

Väsentligt tvåspråkig förskola förvaltningsspråk

- Samråd
- Andra kommuner
- Forskning och utbildning - Leena Huss

UPPSALA
UNIVERSITET

**HUGO
VALENTIN-
CENTRUM**
The Hugo Valentin Centre

LULEÅ KOMMUN

Politiskt beslutad definition

- Revitalisering
- 9 till 15
- Minoritetsspråket norm
- Språk OCH kultur
- Samverkan

Samiska, meänkieli och finska på samma avdelning.
Främjar inkludering, flerspråkighet, samverkan för personal och tolerans

Språknod

Revitalisering språk, kultur och identitet

Tvåspråkig
förskola

Charlottendal

Grundskola

Örnässkolan

Utmaningar

- Kunskap
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Språkkunniga pedagoger
- Läromedel
- Logistik modersmålsundervisning

Framgångsfaktorer i Luleå

- Politisk ambition
- Hela styrkedjan
- Samordning och systematik
- Rättighetsbaserat arbetssätt
- Bygga förtroende genom samråd
- Konkret pedagogiskt stöd
- Hög ambitionsnivå och vilja att lyckas

Frågor och reflektioner?

www.skr.se

bjorn.kullander@skr.se
viktorija.bjorklund@skol.lulea.se
kirsi.lagerdahl@skol.lulea.se